

Kommunal- og distriktsdepartementet
Erling Sande (SP)
Kommunal- og distriktsminister

Dato: 15.02.2024

Helleristningsfeltet i Vingen – Uttalelse fra Norsk Arkeologisk Selskap og Fortidsminneforeningen

Bergkunstfelt i Vingen er et av de største i sitt slag i Nord-Europa. Her er det risset inn over 2000 bilder i berget. De står som unike kilder til menneskers liv for mer enn 6000 år siden, i et landskap uberørt av moderne inngrep. Det er dette landskapet regjeringen nå gir tillatelse til å ødelegge.

Norsk Arkeologisk Selskap og Fortidsminneforeningen vil advare på det sterkeste mot å gjøre uopprettelig skade på kulturmiljøet omkring helleristningsfeltet i Vingen. Vi viser til reguleringsplan for Aksla i Bremanger kommune, som ble godkjent av kommunal- og distriktsdepartementet etter innsigelser fra Riksantikvaren og Statsforvalteren i Vestland. Uttaksområdet på 850 000 kvadratmeter, og tillatelsen til å utvinne 360 tonn mineraler nær Vingenfeltet, vil for alltid ødelegge helheten i kultur- og naturmiljøet. Helleristningsfeltet i Vingen danner sammen med naturen omkring et unikt landskap av ikke bare nasjonal, men også internasjonal verdi. Dette har også Riksantikvaren bekreftet i sin uttalelse. Det er et «landskap som er veifritt fra fjord til fjell og som har helt unike landskapskvaliteter og kulturmiljø av nasjonal og internasjonal verdi.» (Riksantikvaren 24.10.2022). Det er ikke uten grunn at Bremanger kommune også har fattet vedtak om å nominere området til UNESCOs verdensarvliste. Men det er altså særlig samspillet mellom kulturminnene og landskapet omkring som gjør Vingen unikt. Det er derfor et paradoks at myndighetene går inn for å tillate store inngrep nettopp her.

Området er svært sårbart. Et uttaksområde for steinbruddet på 850 dekar vil gjøre uopprettelig skade, og virke ødeleggende for fremtidige generasjoners opplevelse av kulturmiljøet. Norge har klare internasjonale forpliktelser til å ivareta kulturmiljøer av internasjonal verdi. Vi kan ikke se annet enn at tillatelsen til å utvinne stein og mineraler bryter med disse. Vi viser til verdensarvkonvensjonen 12: «Det faktum at et kultur- eller naturgode ikke er medtatt i noen av listene som nevnt i artikkel 11 nr. 2 og 4, skal ikke på noen måte oppfattes slik at det ikke har framstående universell verdi for andre formål enn dem som fremgår av å være oppført på listen.» I tråd med verdensarvkonvensjonen art. 5 d), ØSK art. 15 og Faro-konvensjonen plikter Norge å ta vare på våre felles bidrag til verdens kulturarv.

Vi anmoder regjeringen på det sterkeste om å snu i tide!

Med vennlig hilsen

Marianne Vedeler
Generalsekretær
Norsk Arkeologisk Selskap

Ola Harald Fjeldheim
Generalsekretær
Fortidsminneforeningen